

Guro Vasdal

NÅ KOMMER FLERE INDIKATORER PÅ DVP-BESØKET DVP FJØRFE

Fra 2025 blir alle dyrevelferdsprogrammene (DVP) for fjørfe utvidet. Blant annet vil veterinærbesøket (DVP-besøket) inneholde flere dyrevelferdsindikatorer enn i dag, som vurderes på en skala fra 1, 2 eller 3, hvor score 3 innebærer et avvik som krever at fjørfebonden setter inn forbedringstiltak.

Tekst: Guro Vasdal, Animalia.

HENSikten MED DVP-BESØK

Det vi kjenner som helseovervåkingsbesøk vil fra 2025 kalles DVP-besøk, slik de heter for andre dyreslag som svin, storfe og sau. Veterinærbesøkene er en sentral del av DVP, og skal først og fremst være et nyttig besøk for bonden. På besøket går bonden og veterinæren sammen igjennom besetningen, med fokus på dyrehelse, dyrevelferd og produksjonsresultater. Resultatet av besøket skal gi bonden oversikt over mulige forbedringsområder i sin produksjon og aktuelle tiltak. Besøket skal også bidra til dokumentasjon på at viktig dyrevelferdsregelverk etterleves, samt bidra til dokumentasjon av helse- og velferdsstatus i norsk fjørfeproduksjon.

HVORFOR BLIR DET FLERE INDIKATORER PÅ VETERINÆRBESØKET?

I dag er det kun en håndfull indikatorer som registreres på veterinærbesøkene, og det er ingen systematiske konsekvenser av eventuell dårlig dyrevelferd avdekket på besøket. Inkludering av flere indikatorer som scores på en skala fra 1 til 3 gir en mer solid og enhetlig vurdering av dyras velferd, en mer systematisk oppfølging av eventuelle avvik og økt kunnskap om utvikling og trender over tid i norsk fjørfenæring. Dette er også i tråd med hvordan besøkene gjennomføres i DVP for svin, storfe og sau. Indikatorene vurderes av veterinær på hvert besøk, og registreres i det nye fagsystemet Velferdsportal Fjørfe fra 2025. Her har både bonde og veterinær enkel oversikt over DVP-status for besetningen og frister for besøk eller lukking av avvik.

HVA SLAGS INDIKATORER VIL DVP-VETERINÆREN SE ETTER PÅ BESØKET?

På hvert DVP-besøk vil veterinæren registrere 18 - 20 ulike indikatorer, avhengig av produksjonen. Indikatorene fokuserer på områder som dyrehelse, bondens daglige registreringer, smittevern, dyras atferd og fysisk miljø. De valgte indikatorene skal 1) si noe om dyrevelferd, 2) gi pålitelige målinger og 3) være gjennomførbare i praksis, og de skal til sammen gi et godt totalbilde av besetningen. Ulike produksjoner har ulike indikatorer, basert på hva som er relevant for den gitte produksjonen. Noen indikatorer, som korrekt bedøving og avliving, smittesluse og luft- og strøkvalitet er felles for alle produksjoner.

Indikatorene er formulert som ja/nei-spørsmål som veterinæren svarer på ved gjennomgang i besetningen, eksempelvis «Er dyra jevnt over friske», «Er døde dyr fjernet fra flokken» eller «Er det på plass tilfredsstillende smittesluser». Hver indikator blir vurdert til score 1 - Tilfredsstillende, 2 - Bør forbedres eller 3 - Må utbedres (avvik). Noen indikatorer kan kun gis score 1 eller 2. Indikatorer og kategorier for den enkelte dyregruppe er utviklet i arbeidsgrupper bestående av veterinærer og rådgivere fra hele næringa.

HVA SKJER OM VETERINÆREN SETTER SCORE 3?

Dersom veterinæren setter score 3 på en indikator, fører dette til et avvik som krever tiltak fra bonden. Veiledende frister for å lukke avvik er satt til 1 eller 30 dager, hvor 1 dags frist brukes for akutte, kritiske avvik med stor betydning for dyras velferd. Avvikene må lukkes innen fristen for å unngå økonomisk trekk. Det er viktig at veterinær forklarer funnene og at avvik, foreslåtte tiltak og frister er forstått av bonden. Avvik og frister registreres i Velferdsportal Fjørfe.

HVORDAN LUKKES ET AVVIK?

Når tiltak er utført må bonden dokumentere dette ovenfor veterinær før lukkefristen. Avhengig av type avvik kan tiltak også innebære å ha satt i gang en prosess. Alternativt kan det settes lang frist, eksempelvis om det kreves tiltak som må gjøres i tomtiden mellom innsett. Dokumentasjon på lukket avvik kan, avhengig av avvikets art, skje ved et nytt DVP-besøk, billedokumentasjon, telefonsamtale eller ved at en annen rådgiver eller veterinær dokumenterer. Det er bonden som gjennomfører tiltaket og veterinæren lukker avviket i Velferdsportal Fjørfe.

INDIKATORENE FOR HVER PRODUKSJON FINNES I EGEN BESØKSVEILEDER

Mer informasjon om DVP-besøket, indikatorer, vurderingskriterier og aktuelle forbedringstiltak er beskrevet i besøksveiledere tilpasset de ulike produksjonene. Veilederne er ment å fungere som støtte for både produsent og veterinær før, under og etter et besøk. De skal også bidra til lik vurdering av indikatorer og lik avviksbehandling mellom veterinærer. Det finnes til sammen 8 ulike besøksveiledere; verpehøns, oppal verpehøns, slaktekylling, kalkun samt oppal og rugeegg for både slaktekylling og kalkun. Disse vil du finne på Animalias nettsider. ●

Oversikt over indikatorer inkludert i DVP Verpehøns, hentet fra besøksveileder verpehøns.

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Formålet med veilederen	3
Definisjoner	3
Dyrevelferdsprogram verpehøns	3
Velferdsportal fjørfe	3
DVP-besøket	4
Vurderinger på DVP-besøket	4
Avvik, tiltak, frister, dokumentasjon og lukking av avvik	4
KSL - egenrevisjon og eksternrevisjon	4
Helse verpehøns	5
1 Fjortap	5
2 Sår	6
3 Syke dyr	7
4 Døde dyr	8
5 Korrekt bedøving og avliving	9
6 Har alle som deltar i den daglige driften nødvendig opplæring om dyrevelferd og kan de iverksette tiltak der det er nødvendig?	9
7 Oppdatert smitteverplan	10
8 Smitteslusens utforming og bruk	11
9 Vann og fôrforbruk	12
10 Dødelighet	13
11 Avlivet	13
12 Helse- og deklarasjonsskjema	14
Atferd verpehøns	14
13 Fryktsomhet	14
14 Miljøberikelse	15
Fysisk miljø verpehøns	16
15 CO2	16
16 Ammoniakk - NH3	16
17 Støv	17
18 Strøkvalitet	18
19 Lysintensitet	18
20 Middstatus	19